

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi

Lənkəran Dövlət Universiteti

Təsdiq edirəm
Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e:

 dos. Zaur Məmmədov
"19" 09 2025-ci il

Fənn sillabus

Fakültə: İqtisadiyyat və idarəetmə

Kafedra: İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə

İxtisas: 050403-Mühasibat II A+B

I.Fənn haqqında məlumat:

Fənn: *Biznes hüququ*

Fənnin proqramı: (İşçi tədris proqramı) Kafedranın 12 sentyabr 2025-ci il 01 sayılı protokolu ilə təsdiq edilmişdir

Fənnin adı: *Biznes hüququ*

Kodu: İPF-B13

Tədris ili: II

Tədris yükü: cəmi: 45(30 saat mühazirə, 15 saat seminar)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 4 kredit

II.Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: *Şahənə Babazadə*

Məsləhət günləri və saati: V gün saat 10³⁰-12⁰⁰.

E-mail ünvanı: *shahanababazade@gmail.com*

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Füzuli küç., 170-a

3.Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün ilkin olaraq, "İqtisadiyyata giriş" və "Karyera planlaşdırılması", "Yumşaq bacarıqlar" kimi fənlərin tədrisi zəruridir.

4.Korerekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda "Maliyyə uçotu", və "Statistika" fənlərinin tədrisinə ehtiyacdır.

5.Fənnin təsviri: Müasir dövrə qədər formalaşmış biznes və hüquqi sistemlər ikitərəfli qarşılıqlı təsirlə bağlıdır. Hüquqi sistem fərdlərin davranışına, onlar vasitəsilə də bütövlükdə biznes sisteminə təsir göstərir. Biznes sistemi isə həm fərdlərin davranışına, həm də müvafiq olaraq hüquqi sistemə təsir göstərir. Digər anlamda biznes sistemi daha çox stimullar sistemi, hüquqi sistem isə məhdudiyyətlər sistemi kimi xarakterizə olunmaqla, onların hər ikisi iqtisadi və hüquq subyektlərinin davranışına təsir göstərir.

6.Fənnin məqsədi: Tələbələrə biznes münasibətlərin hüquqi əsasları, biznes hüququn beynəlxalq hüququn digər sahələri ilə qarşılıqlı əlaqəsi, biznes hüququn dövlətdaxili hüquq ilə qarşılıqlı əlaqəsi, biznes hüququn tövsiyə xarakterli mənbələri, biznesin hüquqi tənzimlənməsində tətbiq edilən hüquq və bu kimi istiqamətlər haqqında zəruri bilikləri öyrətməkdir.

7.Fənnin nəticələri: "Biznes hüququ" fənni üzrə proqramda nəzərdə tutulan mövzuların səmərəli tədrisi bakalavr səviyyəsində iqtisadçı kadrlara biznes münasibətlərin hüquqi əsasları haqqında lazımi biliklərin mənimsənilməsinə imkan verəcəkdir.

8. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət

meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

9. Qiymətləndirmə: Tələbələrə biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə, 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Əgər fənn üzrə həm seminar və həm də laboratoriya varsa onda 10 bal seminara, 10 bal isə laboratoriyaya görə verilir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur. Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	Əla	A
2.	81-90	Çox yaxşı	B
3.	71-80	Yaxşı	C
4.	61-70	Kafi	D
5.	51-60	Qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	Qeyri-kafi	F

10. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda mövcud qanunvericilik çərçivəsində müvafiq tədbir görülməkdir.

11. Təqvim planı: Mühazirə 30 saat, Məşğələ 15 saat, Cəmi 15 saat

№	Mövzuların adı	O cümlədən	
		Mühazirə	Seminar

	<i>kollektivum</i>		
1.	Mövzu 1. Biznes hüququ fənninin nəzəri əsasları, məqsəd və vəzifələri Plan: 1. Biznes hüququ anlayışı, məqsəd və vəzifələri 2. Biznes iqtisadi fəaliyyət sferası kimi 3. Biznes subyektləri arasında münasibətlər <i>Mənbə: [1;2;6]</i>	2	
2.	Mövzu 2. Biznesin növləri Plan: 1.İstehsal biznesi 2.Kommersiya biznesi 3.Maliyyə biznesi 4.Konsultativ biznes <i>Mənbə:[2;3;5]</i>	2	
3.	Mövzu 3. Biznesin təşkilati-hüquqi formaları Plan: 1. Biznesin təşkilati-hüquqi formalar 2. Təsərrüfat yoldaşlıq formaları biznesin təşkilati-hüquqi forması kimi 3. Holding şirkətləri biznesin səmərəli təşkili forması kimi 4. İstehsal kooperativləri və onların fəaliyyət qanunauyğunluqları <i>Mənbə: [5;7;8]</i>	2	
4.	Mövzu 4. Fəaliyyət miqyasına görə biznesin təsnifatı Plan: 1. Fəaliyyət miqyasına görə biznesin təsnifatı 2. Kiçik, orta və iri biznesin bazar iqtisadiyyatında yeri və rolu 3. Kiçik biznesin sosial-iqtisadi mahiyyəti və təşkilati xüsusiyyətləri 4. <i>Mənbə: [1;7;9]</i>	2	
5.	Mövzu 5. Biznesin inkişafında iqtisadi mühitin rolu Plan: 1. Biznesin inkişafında iqtisadi mühitin rolu 2. Biznesin hüquqi mühiti 3. Biznesin siyasi mühiti 4. İşlərin görülməsi ilə əlaqədar mülki hüquqi müqavilələr <i>Mənbə: [1;4;5]</i>	2	
6.	Mövzu 6. Biznesin qanunverici təminatı Plan: 1. Sahibkarlıq fəaliyyəti haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunu, məqsəd və vəzifələr	2	

	2.Sahibkarın hüquqları və öhdəlikləri 3. Sahibkarın hüquq və qanuni mənafeələrinin dövlət tərəfindən müdafiəsi sahəsində vəzifələr <i>Mənbə: [3;4;8]</i>		
7.	Mövzu 7.Sahibkarlıq fəaliyyətinin hüquqi tənzimlənməsi Plan : 1 Sahibkarlıq hüquqi sistemi və onun əsas prinsipləri 2 Sahibkarlıq fəaliyyətinin konstitusiya əsasları 3 Sahibkarlıq hüquqi sistemi 4.Sahibkarlıq fəaliyyətinin tənzimlənməsində digər normativ aktlar <i>Mənbə: [2;5;6]</i>	2	
8.	Mövzu 8. Biznes fəaliyyətində müqavilə münasibətlərinin tənzimlənməsi Plan: 1. İqtisadi fəaliyyətin reallaşmasında müqavilələrin əhəmiyyəti 2. Müqavilə azadlığı və dövlət standartları 3. İqtisadi fəaliyyət sahəsində mülki-hüquqi müqavilələr 4. İşlərin görülməsi ilə əlaqədar mülki-hüquqi müqavilələr <i>Mənbə: [1;6;8]</i>	2	
9.	Mövzu 9. Biznes sferasında nəqliyyat hüququ və onun tənzimlənməsi Plan: 1.Nəqliyyat hüququ və onun hüquqi sistemdə yeri 2.Nəqliyyat hüququnun sahə strukturu 3.Azərbaycanda nəqliyyat sferasını tənzimləyən normativ hüquqi aktlar 4.Azərbaycanda nəqliyyat fəaliyyətinin lisenziyalasdırılmasının hüquqi təminatı <i>Mənbə: [1;2;5]</i>	2	
10.	Mövzu 10. Biznes mühitində rəqəbətin tənzimlənməsi hüququ Plan: 1.Rəqabəti xarakterizə edən keyfiyyət göstəriciləri 2.İnhisarçılıq fəaliyyətinin təzahür formaları və antiinhisar qanunvericiliyi 3.Haqsız rəqabət və onun aradan qaldırılması vasitələri 4. Antiinhisar Dövlət Xidmət və onun hüquqi statusu <i>Mənbə: [5;6;8]</i>	2	
11.	Mövzu 11. Reklam fəaliyyətinin hüququ tənzimlənməsi Plan: 1. Reklam anlayışı və onun yayım vasitələri 2. Reklamın dövlət tənzimlənməsinin əsas obyektləri 3. Reklam proseslərinin reallaşmasında iştirak edən subyektlər	2	

	4. Reklam fəaliyyətinin tənzimlənməsinin hüquqi əsasları <i>Mənbə: [1;3;8]</i>		
12.	Mövzu 12.Bank əməliyyatlarının hüquqi tənzimlənməsi Plan: 1. Bank fəaliyyətinin ümumi xarakteristikası 2. Bank hüququnun predmeti və onun formalaşması 3. Bank hüququnun mənbəyi hesab edilən qanunverici aktlar 4. Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının hüquqi statusu <i>Mənbə: [1;2;5]</i>	2	
13.	Mövzu 13.Aqrar sferada biznes fəaliyyətinin hüquqi əsasları Plan : 1.Aqrar hüququnun ümumi xarakteristikası 2.Aqrar hüququnun prinsipləri və mənbələri 3.Aqrar islahatların hüquqi bazası 4.Aqrar sektorda icra münasibətləri <i>Mənbə: [2;3;5]</i>	2	
14.	Mövzu14. İnformasiya hüququ-dövlət tənzimlənməsinin obyekt kimi Plan : 1. İnformasiya sferası hüquqi tənzimlənmənin obyekt kimi 2. Azərbaycanda informasiya cəmiyyətinin formalaşmasında dövlət siyasətinin hüquqi təminatı 3. Elektron ticarət haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi 4. İnformasiya təhlükəsizliyi sistemi və onun formalaşdırılması mexanizmi <i>Mənbə: [1;9;10]</i>	2	
15.	Mövzu 15.Biznesin dövlət tənzimlənməsinin istiqamətləri Plan: 1.Müasir dövrdə ölkə iqtisadiyyatında biznesin hüquqi tənzimlənməsi 2.Büdcə-vergi siyasəti və biznesin inkişafı 3.İvestisiya siyasətinin qanunamüfəviq təşkili mexanizmi <i>Mənbə: [2;8;10]</i>	2	
	Cəmi	30	

12.Fənnin mühazirə mətnləri: Fənnin bütün mövzuları üzrə mühazirə mətnləri müəllimin elektron poçtunda yerləşdirilib.

13.Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar: Müasir şəraitdə biznes sahəsində bacarıqlı, təşəbbüskar kadrların hazırlanmasında iqtisadi münasibətlərin hüquqi əsaslarının öyrənilməsi böyük əhəmiyyətə malikdir.Bazar münasibətləri sisteminin mürəkkəbliyi gələcək iqtisadçılara biznes hüququn mahiyyətinin öyrənilməsinə, hər bir təsərrüfat subyektinin hüququn ayrı-ayrı forma və prinsiplərindən əlverişli istifadə istiqamətlərinin müəyyənləşdirməyə imkan yaradır.

14.Tələbələrin fənn haqqında rəy və iradları:

15 Kollektivium sualları:

I Kollektivium sualları :

1. Biznes hüququ anlayışı, məqsəd və vəzifələri
2. Biznes iqtisadi fəaliyyət sferası kimi
3. Biznes subyektləri arasında münasibətlər
4. İstehsal biznesi
5. Kommersiya biznesi
6. Maliyyə biznesi
7. Konsultativ biznes
8. Biznesin təşkilati-hüquqi formalar
9. Kiçik, orta və iri biznesin bazar iqtisadiyyatında yeri və rolu
10. Biznesin hüquqi mühiti

II Kollektivium sualları:

1. Sahibkarlıq fəaliyyəti haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunu, məqsəd və vəzifələr
2. Sahibkarın hüquqları və öhdəlikləri
3. Sahibkarın hüquq və qanuni mənafələrinin dövlət tərəfindən müdafiəsi sahəsində vəzifələr
4. Sahibkarlıq hüquqi sistemi və onun əsas prinsipləri
5. Sahibkarlıq fəaliyyətinin konstitusiya əsasları
6. Sahibkarlıq hüquqi sistemi
7. Sahibkarlıq fəaliyyətinin tənzimlənməsində digər normativ aktlar
8. İqtisadi fəaliyyətin reallaşmasında müqavilələrin əhəmiyyəti
9. Nəqliyyat hüququ və onun hüquqi sistemdə yeri
10. Rəqabəti xarakterizə edən keyfiyyət göstəriciləri

16. İmtahan sualları:

1. Biznes hüququ anlayışı, məqsəd və vəzifələri
2. Biznes iqtisadi fəaliyyət sferası kimi
3. Biznes subyektləri arasında münasibətlər
4. İstehsal biznesi
5. Kommersiya biznesi
6. Maliyyə biznesi
7. Konsultativ biznes
8. Biznesin təşkilati-hüquqi formalar
9. Kiçik, orta və iri biznesin bazar iqtisadiyyatında yeri və rolu
10. Biznesin hüquqi mühiti
11. Sahibkarlıq fəaliyyəti haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunu, məqsəd və vəzifələr
12. Sahibkarın hüquqları və öhdəlikləri
13. Sahibkarın hüquq və qanuni mənafələrinin dövlət tərəfindən müdafiəsi sahəsində vəzifələr
14. Sahibkarlıq hüquqi sistemi və onun əsas prinsipləri
15. Sahibkarlıq fəaliyyətinin konstitusiya əsasları
16. Sahibkarlıq hüquqi sistemi
17. Sahibkarlıq fəaliyyətinin tənzimlənməsində digər normativ aktlar
18. İqtisadi fəaliyyətin reallaşmasında müqavilələrin əhəmiyyəti
19. Nəqliyyat hüququ və onun hüquqi sistemdə yeri

20. Rəqabəti xarakterizə edən keyfiyyət göstəriciləri
21. İnhisarçılıq fəaliyyətinin təzahür formaları və antiinhisar qanunvericiliyi
22. Haqsız rəqabət və onun aradan qaldırılması vasitələri
23. Antiinhisar Dövlət Xidmət və onun hüquqi statusu
24. Reklam anlayışı və onun yayım vasitələri
25. Reklamın dövlət tənzimlənməsinin əsas obyektləri
26. Reklam proseslərinin reallaşmasında iştirak edən subyektlər
27. Reklam fəaliyyətinin tənzimlənməsinin hüquqi əsasları
28. Bank fəaliyyətinin ümumi xarakteristikası
29. Bank hüququnun predmeti və onun formalaşması
30. Bank hüququnun mənbəyi hesab edilən qanunverici aktlar
31. Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının hüquqi statusu
32. Aqrar hüququnun ümumi xarakteristikası
33. Aqrar hüququnun prinsipləri və mənbələri
34. Aqrar islahatların hüquqi bazası
35. Aqrar sektorda icra mənasibətləri 1. İnformasiya sferası hüquqi tənzimlənmənin obyektı kimi
36. Azərbaycanda informasiya cəmiyyətinin formalaşmasında dövlət siyasətinin hüquqi təminatı
37. Elektron ticarət haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi
38. İnformasiya təhlükəsizliyi sistemi və onun formalaşdırılması mexanizmi
39. Müasir dövrdə ölkə iqtisadiyyatında biznesin hüquqi tənzimlənməsi
40. Büdcə-vergi siyasəti və biznesin inkişafı

17. Təvsiyə olunan dərslik, dərs vəsaitinə metodik vəsaitlər:

Əsas

1. T.S. Vəliyev, Ə.R. Babayev, M.X. Mehbulayev. "İqtisadi əzəriyyə". Dərslik. Çapaşoğlu. Bakı. 2001
2. Azərbaycan Respublikasının Qanunlar külliyyatı.
3. Azərbaycan Respublikasının Qanunlar Topplusu.
4. Hüseynov L.H. Beynəlxalq Hüquq. Dərslik. Bakı: 2008
5. S.Z. İsayev. İqtisadi hüquq. Dərslik. Bakı: 2013.
6. Sadıqov Ə.İ. Beynəlxalq iqtisadi hüquq. Dərslik. Bakı: 2008.

Əlavə

7. Allahverdiyev H.B. İqtisadiyyatın hüquqi tənzimlənməsi. Bakı: 2009.
8. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabineti – www.cabmin.gov.az
9. Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsi – www.azstat.org
10. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı – www.nba.az

"Biznes hüququ" fənninin sillabusu 050402-"Mühasibat uçotu və audit" ixtisası üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə" kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq olunmuşdur (12 sentyabr 2025-ci il, 01 sayılı protokol).

Kafedra müdir v.i.e :

dos.G.T.Əliyeva

Fənn müəllimi:

m. Ş.Ə. Babazadə